

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Iktatószám: VI/1250-1/2021/MUZEUM

Hiv. szám: -

Ügyintéző: Sziray Zsófia

Telefonszám: 1-896-5053

Melléklet: 1 db értékelés

Tárgy: A Savaria Megyei Hatókörű Városi
Múzeum beszámolójának és munkatervének
értékelése

**Dr. Nemény András polgármester úr
részére**

Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala

Szombathely

Kossuth Lajos u. 1.
9700

Tisztelt Polgármester Úr!

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 45. § (5) bekezdésében a kultúráért felelős miniszter számára biztosított véleményezési jogkörben eljárva tájékoztatom, hogy a **Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum 2020. évi beszámolóját és 2021. évi munkatervét** – a mellékelt részletes értékelésben felvetett ajánlások szem előtt tartásával – **elfogadásra javaslom.**

A múzeum működtetéséhez további sok sikert kívánok!

Budapest, 2021. március 29.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2018. (VII. 26.) EMMI utasítás 1. melléklet 3. § (8) bekezdése, valamint a 6. függelék IV. Kulturális ágazat cím B) pont 39. alpontja alapján az emberi erőforrások minisztere nevében eljárva,

Üdvözlettel:

Kassai Hajnal
főosztályvezető

A dokumentum elektronikusan hitelesített,
Dátum:2021.04.14 12:11:28
Emberi Erőforrások Minisztériuma
Kladmányozta: Kassai Hajnal

1054 Budapest, Csáfordék utca 3. | Tel: + 36 1 795 1200, Fax: + 36 1 795 0022
E-mail: info@emmi.gov.hu

A Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum 2020. évi beszámolójának értékelése

Összefoglaló

A Savaria Múzeum városi kulturális intézményhálózatként sokrétű, és az átlagtól szerteágazóbb feladatellátást végez Szombathelyen. A hagyományos múzeumi szakágak és klasszikus „termes” múzeumok (Smidt Múzeum, Képtár, Látványtár) mellett az épített örökség intézménytípusaiban (Romkert, Iseum, Skanzen) is érintett. Emellett a Vasi Szemle szerkesztősége és a Szent Márton Intézet is a múzeumhoz tartozik, összképe tehát egy komplex közművelődési intézményhálózatot jelent. A szervezeti és feladatellátási sokszínűség kihívására egy hálózatos együttműködésekben megvalósított, projekt-alapokra helyezett működés a válasz: ennyi nemzetközi és hazai partnerséget, elnyert pályázati forrást, kreatív szellemi tőkét kevés más intézmény képes felmutatni. Ennek háttérében jelentős mennyiségű, átlagos minőségű, olykor nem eléggé összerendezett gyűjteményi munkát, és néhány kimagasló kutató egyéniségre épülő tudományos tevékenységet láthatunk. Közönségkapcsolati és kommunikációs területen fő erősség a hatékonyság, a működés erősen rendezvénycentrikus. A beszámoló megfogalmazása számos ponton vázaltszerű, felsorolásszerű, még a bíráló szakember számára sem mindig érthető rövidítésekkel, mozaikszavakkal, benne felejtett monogramokkal és belső intézményi szakzsargonral terhelt. Kérjük a jövőben gondosabban megfogalmazott, szövegszerűségében is egységes munkajelentés összeállítását.

Részletes vélemény

Szervezeti változások 2020-ban nem történtek, és a létszámban sem voltak kiugró mértékű eltérések. Szakmai előrelépés, hogy az Iseum Savariense működési engedélyi besorolása kiállítóhelyből közérdekű muzeális gyűjtemény lett decemberben. A múzeum által felvállalt feladat a Vasi Szemle című folyóirat megjelentetése, amelynek szerkesztősége 2020 januárjától a Szombathelyi Képtárba költözött, és változott a főszerkesztő személye is. A közalkalmazotti jogállás kivezetése kapcsán egy fő távozott, a múzeum önálló szervezeti egységét jelentő Szent Márton Intézetet azonban több munkatárs is elhagyta az év során. Ezek a személyi döntések a múzeumi munkahelyek megtartó erejének gyengülését jelzik, és a pályaelhagyás veszélyeire figyelmeztetnek. A képzésben részt vevő munkatársak száma (4 fő) nem magas, de jól jelzi a munkaerő megtartásának szándékát. A közfoglalkoztatás keretében dolgozó munkatársak létszáma (9 fő) a megyei hatókörű múzeumok mezőnyében a magasabbak közé tartozik.

Az intézmény stratégiai dokumentumai rendelkezésre állnak, közülük megújult (2020) az intézményi stratégia és a küldetésnyilatkozat. A digitalizálási stratégia a legrégebbi (2017), ennek megújítása rövidesen időszerűvé válik. A stratégiai célok megvalósítását a járványhelyzet jelentősen akadályozta. Az otthoni munkavégzés és a zárva tartás időszakában megtörtént a feladatok átcsoportosítása. A korlátozások két területen éreztették leginkább negatív hatásukat: a helyi és országos nagyrendezvények elmaradása (és ezekből adódóan a

látogatószámok kiesése), és a személyes jelenlétet kívánó gyűjteményi feladatok félbemaradása.

Az intézmény egyik erőssége a hazai és nemzetközi projekteken való részvétel, amely 2020-ban is folytatódott, egyes esetekben megváltozott módon és módosult tartalmakkal. Öt Interreg-projekt (ArcheON, EUREVITA, e-documenta Pannonica, NewPilgrimAge, Border HiStories), két TOP-projekt (CLLD, Guide Now), és mellettük számos egyéb hazai szakmai pályázat fémjelzi a területen elért kimagasló eredményeket.

Az épületállomány állapota változatos képet mutat. Az mindenképp biztató, hogy az elmúlt években Szombathelyen folyamatosan zajlottak múzeumi rekonstrukciók, részleges vagy teljes felújítások. 2020-ban az Önkormányzat két helyen hajtott végre jelentős volumenű beruházást (Képtár részleges, Schrammel-gyűjtemény teljes felújítása). A nagyszámú és különböző állapotú épület állagmegóvása és fejlesztése azonban állandó feladatot ad az intézménynek és a fenntartónak. Mindössze két ház esetében tekinthetők teljesen megfelelőnek az állapotok (Smidt Múzeum, Schrammel-gyűjtemény). Négy esetben felújítás, karbantartás, részben elvégzett munkák befejezése volna szükséges (központ, Képtár, két műtárgyraktár). Négy ingatlan épületállománya teljes felújításra, jelentős volumenű karbantartásra szorul (Iseum, Skanzen, Romkert, Emléklakás).

A gyűjtemények gyarapodásában kiemelkedő egység a természettudomány területén Bába Károly puhatestű-gyűjteményének megvásárlása volt (12 350 tétel), amely egyedi NKA támogatással valósult meg. A többi szakág esetében kevés számú, szövegesen nem ismertett gyarapodást találunk. A számadatok nem következetesek abból a szempontból, hogy a szakanyagonkénti felsorolás összeadott értéke (12 350 természettudományos + 158 többi szakanyag) nem azonos az összefoglaló táblázat összeadott számadatával (496 + 4 + 50 = 550). Kérjük ennek az eltérésnek a magyarázatát, vagy az adatok javítását.

A régészeti feltárásokkal érintett terület nagysága (11 000 nm) az előző évi területnek mindössze egy tizede, az azt megelőző évek adatainak pedig ettől is elenyészőbb töredéke csupán. Ugyanakkor az I.3. pontban olvassuk, hogy a régészeti osztály munkatársai „a leterheltség miatt tudományos és muzeológiai munkát alig végeztek.” Kérjük ennek az ellentmondásnak a magyarázatát, a régészeti feltárások volumenének, a megváltozott helyzetben való feladatellátásnak a rövid (3-5 mondatos) ismertetését.

A nyilvántartás terén a megyei múzeumok többségére általánosan jellemző helyzetet látjuk Szombathelyen is. Jelentősek (az évről évre növekedő mennyiségek miatt egyre inkább behozhatatlanok) a nyilvántartási elmaradások a tömegesen bekerülő régészeti leletanyagban. Hozzájárul ehhez, hogy a leletek nyilvántartásba vétele mellett (azt megelőzően) a feltárások elektronikus dokumentációja, térinformatikai rendszerekben való feldolgozása is folyamatos feladatot ad. Az intézmény 2020-ban szép mennyiségekkel haladt a visszamenőleges régészeti feldolgozás (11 475 rekord) és a nyilvántartási feladatok (2 691 tétel) terén.

A járványhelyzet erősítette a gyűjteményi feldolgozó háttérmunkát, és ennek eredményei a számszerű adatokban is megmutatkoznak. A szakleltárkönyvbe vett kulturális javak száma (6 017) a két- háromszorososa, a revízió alá volt kulturális javak száma (35 770) a duplája az

elmúlt két év adatainak. Hasonlóan növekedett a digitalizálási tevékenység eredményessége is, összintézményi szinten egy kiugróan magas, 51 671-es szám szerepel a digitalizált kulturális javak számaként. Felhívjuk a figyelmet, hogy a digitalizálás fogalma alá csak a műtárgyfotózás, szkennelés során digitálisan reprodukált mennyiségek tartoznak, a nyilvántartó rendszerekbe való szöveges adatfeltöltés, metaadatok konverziója, vagy a feltöltött adatokhoz a képek hozzárendelése ebben az értelemben nem digitalizálási, hanem nyilvántartási munka.

Az intézmény a Múzeum Digitár rendszerét használja a gyűjtemények elektronikus nyilvántartására és online közzétételére. A számítógépes adatbázisban lévő mennyiséghez mérten alacsony az online hozzáférhető gyűjtemény nagysága. A jövőben ennek az aránynak a növelése kívánatos volna, bár a beszámoló jelzi az informatikai háttér korszerűsítésének szükségességét. A tárhely növelése, az eszközpark megújítása nélkül rövid időn belül komoly nehézségek adódnak a digitális nyilvántartások (és az erre épülő online tartalmak) szolgáltatása terén.

A műtárgyvédelmi feladatok az intézményhálózat jellegénél fogva az átlagos múzeumokénál sokrétűbbek és speciálisabbak. A műtárgyak mellett jelentős volumenű épületrestaurálás- és állagmegóvás (falfestmények, freskók, stukkók, épületdíszek, mozaik, illetve a Skanzen muzeális épületállománya) is a feladatok részét képezi. Ezek közül 2020-ban kiemelkedik a Romkert mozaik restaurálása, amely országos szakmai- és közönségfigyelmet kapott. A műtárgyvédelem személyekre lebontva közölt számadatai az intézmény mérethez és gyűjteményi nagyságához mérten reálisak és elfogadhatók. Fontos fejlesztési eredmény a történeti raktárak részbeni felújítása.

A tudományos kutatás számszerű eredményei a munkatársi létszámhoz mérten arányosak. A kimagasló, saját szakágában nemzetközileg is jelentős tudományos eredményeket évek óta ugyanaz a néhány munkatárs „szállítja”. Az intézmény elismertségét is erősíti Illés Péter MTA Bolyai-ösztöndíja (vidéki múzeumi kutatók a legritkább esetben nyerik el), és Vig Károly tudománytörténeti monográfiájának két könyvszakmai díja. A tudományos tevékenység erőssége, hogy az itt bemutatott egyéni kutatói tervek a nagy projektekkal és a gyűjteményi feldolgozásokkal szoros összefüggésben vannak, megvan az egyéni és az intézményi célok egyensúlya. A megvalósult eredmények túlnyomó többsége ismeretterjesztő mű, ahogyan ezt a munkatársak publikációs listája is mutatja.

A kiállítási tevékenységet ismertető V.1-es fejezetben szerencsésebb lett volna három kiragadott kiállítás (egy néprajzi, két vadászati) részletekbe menő ismertetése helyett egy magasabb nézőpontból áttekinteni a 2020-as év stratégiai céljainak megvalósulását, egy teljesebb, de kevésbé részletező intézményi körképpel. Kérjük ennek a szövegrésznek az átdolgozását.

A kiállítási tevékenységet alapjaiban rendezte át a járványhelyzet. A teljes kínálat 23 db kiállítás volt, hét saját és egy külső helyszínen (Őriszentpéter). A kiállítások tematikájában hangsúlyosan megjelent a vadászat, a Vadászati Világkiállítással történő együttműködés révén. A tervezett négy helyett végül csak egy vadászati tárlat nyílt meg a központi

épületben. A nyári nyitva tartás rövid időszakában három kiemelt akcióval fokozta az intézmény a látogatói érdeklődést: újranyitáskor ingyenes napokkal, múzeumi piknik rendezvénnyel és nyári táborokkal. A zárva tartás hónapjaiban a közönség megtartása érdekében két fő tevékenységre fókuszált a múzeum. Egyrészt 98 db kisfilmmel, másrészt minden éppen fennálló kiállítás virtuálisan bejárható digitális változatának elkészítésével jelentkeztek az online térben. A számszerű eredmények maximálisan visszaigazolták az online jelenlét hatékonyságát. A 19 000 valós látogató mellett megjelent 40 000 online látogató, a közösségi médiában 117 múzeumi tartalom ért el 1000-nél magasabb kedvelést, megtekintést. Ez azonban nem pótolhatta a kieső bevételeket, az elmaradó nyári nagyrendezvények (pl. Savaria Történelmi Karnevál) számszerűsíthető eredményeit.

Az intézmény közönségkapcsolati munkája erősen rendezvénycentrikus. Három típusban (fesztivál jellegű nagyrendezvények, ismeretterjesztő előadások-sorozatok, családi délutánok) évente átlagosan 50–60 rendezvény „dobja meg” a látogatószámot. Ebből 2020-ban 45 valósult meg, közülük 13 online, és 1100 valós részvétel mellett 38 000 online nézőszámot regisztráltak.

A múzeumpedagógiában az online jelenlétre való átállás jegyében digitális tananyagok, kisfilmek iránt jelezték igényüket az oktatási intézmények. A 195 foglalkozáson fogadott 4500 diák elismerésre méltó eredmény, amelyhez a sikeres nyári táborok is hozzájárultak.

A múzeumi szakkönyvtár jelentős kutatói hagyatékokkal gyarapodott 2020-ban. A könyvtár és a kutatószolgálat korlátozott nyitvatartása csekély látogatottsági adatokat eredményezett, a kutatók kiszolgálása is részben online módon történt.

A megyei módszertani központ feladatköréből adódó kötelezettségeket az intézmény darabszámban teljesítette, négy múzeumpedagógiai és két online állományvédelmi műhelygyakorlat formájában. Felhívjuk a figyelmet, hogy a jogszabály előírja a muzeológiai, gyűjteménykezelési- és digitalizálási témakörben is az évi kettő műhelygyakorlatot, kérjük ennek figyelembe vételét a jövőben. Az állományvédelmi helyszíni bejárások (34) maradéktalanul teljesültek, változó színvonalú állapotokat dokumentálva a megye muzeális intézményeiben.

A kommunikációs tevékenység hangsúlyait is átrendezte a 2020-as év. Új csatornákat indított az intézmény a közösségi médiában (YouTube, 100 film), korábban nem használt felületeken kezdett kommunikálni (Instagram, Tik-Tok), és a Facebook aktivitásának számát is többszörösére növelte (400 bejegyzés, 3000 követő). A saját felületek bemutatása mellől teljesen hiányzik a „hivatásos” médiával, sajtóval való kapcsolatok és együttműködések bemutatása, a sajtószemle, sajtóvisszhang értékelése. Kérjük a beszámoló VI. 6.1. fejezetének átdolgozását, a sajtókommunikáció eredményeinek néhány mondatos bemutatásával.

A múzeum körüli társadalmi háló fontos szereplője a Múzeumbarát Egylet, akik a tehetséggondozásban is közreműködnek. Kiemelkedő eleme az együttműködésnek 18 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása, az intézmény társadalmi felelősségvállalásának jegyében. Az Egylet ezen kívül szakmai projektekben is partnere a múzeumnak. Más területeken az önkéntesség, a közösségi szolgálat, a közösségi alapú

működés kevésbé jelentkezik, a 2020-as esonka évben alig volt kimutatható az intézmény ilyen irányú tevékenysége.

Az együttműködések elsődleges terepe a pályázati projektek megvalósításában van, ahol a múzeum az országos élvonalba tartozik. A tárgyévben benyújtott 22 NKA pályázat (ebből 18 sikeres) mellett a nemzetközi és hazai nagy projektek egyaránt jelentős mértékben hozzájárulnak a sikeres szakmai működéshez.

Ajánlások:

1. A II. 1. Gyűjtemények gyarapodása fejezetben a számadatok nem következetesek. A szakanyagonkénti felsorolás összeadott értéke (12 350 term. tud + 158 többi szakanyag) nem azonos az összefoglaló táblázat összeadott számadatával (496 + 4 + 50 = 550). Kérjük ennek az eltérésnek a magyarázatát, vagy az adatok javítását.
2. A régészeti feltárásokkal érintett terület nagysága (11 000 nm) mindössze egy tizede a tavaly közölt adatnak. Kérjük a régészeti feladatellátás 3-5 mondat terjedelmű bemutatását, amely kitér a járványhelyzet által okozott változásokra is!
3. A kiállítási tevékenységet ismertető V.1. fejezetben szerencsésebb lett volna három kiragadott kiállítás részletkebe menő ismertetése helyett egy magasabb nézőpontból áttekinteni a 2020-as év stratégiai céljainak megvalósulását, egy teljesebb (de kevésbé részletező) intézményi körképpel. Kérjük ennek a szövegrésznek az átdolgozását.
4. A kommunikációs tevékenység területén a saját felületek és csatornák bemutatása mellől teljesen hiányzik a médiával, sajtóval való kapcsolatok és együttműködések bemutatása, a sajtószemle, sajtóvisszhang értékelése. Kérjük a beszámoló VI. 6.1. fejezetének átdolgozását, a sajtókommunikáció eredményeinek néhány mondatos bemutatásával.

A Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum 2021. évi munkatervének értékelése

Összefoglaló

A Savaria Múzeum sok tagintézményből álló és szerteágazó feladatellátásból összetett múzeumi hálózata egy komplex közgyűjteményi–közművelődési intézmény képét vetíti elénk. A 2021-es évet a járványhelyzetből adódó bizonytalanság mellett új fejlesztések (épületátadás, új állandó kiállítások, intézményi évfordulók) határozzák meg. A kimagaslóan sokrétű, kreatív és finanszírozási szempontból is eredményes projekt alapú működés ebben az évben is jellemző az intézményre. A közönségkapcsolatok erősen rendezvényközpontúak, így a kulturális élet és a turizmus újraindulása kiemelten fontos szerepet játszik a kiállítási és tudásátadási tevékenységben.

A munkaterv stílusa vázaltszerű, nyelvezete kevésbé kidolgozott, helyenként kimondottan hibás (nyelvtani problémák, mondatrészek hiánya), és rövidítésekkel, lelőhelynevekkel,

szakzsargonnal terhelt – még a szakmailag jártas bíráló számára is kihívás egyes részek helyes értelmezése. Kérjük, hogy a jövőben törekedjen az intézmény az egységesebb, minőségibb szövegalkotásra.

Részletes vélemény

Az intézmény 2021-ben szervezeti átalakítást nem tervez. A létszám engedélyezett 6 fővel emelkedik (94-ről 100-ra), azonban a bérek fedezetére a fenntartó részéről nincs támogatás. A létszám növelését a megnövekedett feladatok indokolják: a 2020-ban felújított Éva–malom épületében új kiállítási helyszíneként átadásra kerül a Schrammel–gyűjtemény, Schrammel Imre (sz. 1933) keramikusművész alkotásainak gyűjteménye. A közfoglalkoztatottak létszáma 9-ről 5-re csökken, míg a Vasi Múzeumbarát Egylet 19 fő megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatásával segíti az intézmény működését. A képzésben részt vevők száma nem változik az elmúlt évhez képest (4 fő). A humán erőforrás megtartása érdekében a bérek versenyképességének felzárkóztatása és a vonzó munkahelyi-karrier környezet megteremtése kiemelt fontosságú terület az egész hazai múzeumügy számára.

A stratégiai célkitűzések megvalósítását szolgáló ez évi feladatok összefoglaló felsorolása az intézmény sokféleségét, nehezen egységbe fogható széttagoztságát jól mutatja. Tizenegy szervezeti egység számára 40 (!) különböző célt fogalmaz meg az összefoglaló, és nem találunk ezek között olyat, amely egységesen az egész Savaria-hálózat számára közös stratégiai célkitűzésként volna értelmezhető. Ennek a széttagoztságnak az összefogása, a tevékenységek összehangolása és az erők sinergiájának a megteremtése tűnik az intézmény legnagyobb kihívásának 2021-ben. További hiányossága ennek a fejezetnek, hogy nem jelöli ki az év legfontosabb hangsúlyait: azonos szinten, csak címszavakban szerepelnek egymás mellett a mindennapos rutinfeladatok (pl. adatfeltöltés, régészeti dokumentáció...) az év kiemeltnek tűnő eseményeivel (pl. új egységgel bővül az intézmény, új állandó kiállítás nyílik a Képtárban, a Smidt Múzeum 50 éves, az Iseum 10, Burgenland 100 stb). Kérjük ennek a szövegrésznek az átdolgozását, az átfogó célok és a fő hangsúlyok kijelölését.

A projektek és együttműködések terén kiemelkedően jól teljesítő múzeum ebben az évben is intenzív nemzetközi tevékenységet folytat. A kapcsolatrendszer iránya Ausztria, Szlovénia és Németország. A meglévő, részben az idén lezáruló INTERREG, TOP, NKA projektek mellé a Vasi Skanzen fejlesztését célozza két új projektterv: a Teleki László Alapítvány pályázatán épületfelújításra, egy németországi környezetvédelmi DBU-pályázaton a Skanzen zöldterületeinek fejlesztésére adnak be támogatási kérelmet.

Az épületállomány terén 2020-ban az Önkormányzat két helyen hajtott végre jelentős volumenű beruházást (a Képtár részleges, a Schrammel–gyűjteménynek helyet adó Éva–malom teljes felújítása). A nagyszámú és különböző állapotú épület állagmegóvása és fejlesztése állandó feladatot ad az intézménynek és a fenntartónak. Mindössze két ház esetében tekinthetők teljesen megfelelőnek az állapotok (Smidt Múzeum, Schrammel–gyűjtemény). Négy esetben felújítás, karbantartás, részben elvégzett munkák befejezése volna

szükséges (központ, Képtár, két műtárgyraktár). Négy ingatlan épületállománya teljes felújításra, jelentős volumenű karbantartásra szorul (Iseum, Skanzen, Romkert, Emléklakás). Kisebb volumenű beruházások 2021-ben a raktárakat érintik, a történeti raktárak részleges felújítása, természettudományi raktár belső átrendezése szerepel a tervben.

A gyűjtemények gyarapítására vonatkozó rész erősen hiányos. A valóban nem tervezhető régészeti feltárások mellett mindössze két gyűjteményegység összesen 75 db-os gyarapítási terve szerepel. Kérjük, hogy az intézmény rangjának, méretének és gyűjteményi sokszínűségének megfelelően, az érvényben lévő Gyűjteménygyarapítási és revíziós tervvel összhangban kerüljön kiegészítésre a fejezet!

A nyilvántartási munka tervezése kellően kidolgozott, a megjelölt mennyiségek reálisak. A szűkebb értelemben vett leltározáson túlmutató sokféle feladatmegjelölés: gyűjteményrendezés, fotózás, képfeltöltés, feliratozás, adatellenőrzés jól mutatja a muzeológiai feldolgozás komplex jellegét. A régészeti gyűjtemények esetében támogatandó irány a szekrénykataszteri nyilvántartás minél szélesebb körű bevezetése, a feldolgozottság arányának növelése érdekében. A revízió tervezése összhangban van az idei évre is jellemző kényszerű zárva tartással, a háttérmunkálatok erősítésével. A szűrőpróbaszerű revízió tervezett számadatai és arányai az előírásoknak megfelelnek.

Az Iseum Savariense megváltozott működési engedélye (kiállítóhelyből muzeális gyűjtemény lett 2020-ban) szükségessé teszi a rá vonatkozó gyűjteményi anyag (45 000 tétel + 1300 láda/doboz leletanyag) átadását a Régészeti Osztályról. A szabályszerű átadás-átvétel lebonyolítása jelentős feladatmennyiséget ró az érintett szervezeti egységekre.

A digitalizálási feladatok tervezését nagymértékben befolyásolja a megfelelő tárhelykapacitás hiánya. A külső adathordozókon történő tárolás fokozott adatvesztési kockázatot jelent, ezért hangsúlyozottan kérjük mind az intézményt, mind a fenntartót, hogy a lehetséges pályázati források, céltámogatások számba vételével minél előbb tegyenek lépéseket egy nagyméretű szerver beszerzésére, vagy tárhely bérlésére! A 10 000 db-os tervezett digitalizálás nagyságrendileg reális, munkafolyamatait tekintve szorosan kapcsolódik mind a nyilvántartáshoz (Múzeum Digitár adatfeltöltése), mind a közönségkapcsolati feladatokhoz (virtuális kiállítás készítése).

A műtárgyvédelem munkatervi része erősen vázlatos és felsorolásszerű, jól tükrözi a múzeum szerteágazó feladatellátását. A régészeti feltárásokból bekerülő leletanyag kezelése mellett három kiemelendő elemet tartalmaz: a felújított műtárgyraktárakba való visszaköltözés feladatát, a Smidt Múzeum 50 éves kiállításának restaurálási feladatait, és a Képtár új állandó kiállításának műtárgyvédelmi előkészítését. A tervszámok reálisak, visszafogott és óvatos tervezésre utalnak.

A tudományos kutatás tervezése vázlatosan elnagyolt. A fontosabb célok és fő hangsúlyok kijelölése helyett az összes kutatási téma egyszerű felsorolását olvashatjuk, címszavakban. Kérjük ennek a résznek az átdolgozását, vagy tudományágak, vagy műfajok (konferenciák, kiadványok, saját intézményi témák, külsős projektek stb.) szerinti tagolásban.

A kiállítási terveket továbbra is jellemzi a járványhelyzetből adódó kiszámíthatatlanság. Az intézményhálózat nyolc saját helyszínén összesen 26 kiállítást terveznek 2021-re. Közülük 19 már meglévő állandó, vagy korábban megnyitott és kényszerből zárva tartott, meghosszabbított időszaki kiállítás – így például a KÉPTÉR tematikus sorozat tárlatai vagy a vadászati kiállítás. Új kiállítás 7 db szerepel a munkatervben. Három új állandó (Schrammel-gyűjtemény, Lapidárium, Képtár) és négy időszaki kiállítás nyílik, amennyiben ezt a járványhelyzet lehetővé teszi. A korábban megnyitott és régi állandó kiállítások virtuális verziói (14 db) már léteznek, ezek mellett két nyertes pályázat biztosít lehetőséget további virtuális kiállítások elkészítésére. A tervezett látogatószám 28 000 fő, amely a tavalyi eredménytől (19 000) magasabb, de a zavartalan működésű korábbi évekhez képest csak 50–60 %-os mértékű. Ezzel összefüggésben a jegyár bevétel is mérsékelt, a régészeten kívüli egyéb tevékenységekből származó bevételek tervezése pedig csak becslés jellegű. A bevételt növelő intézkedések között kiemelendő, hogy az intézmény kész kiállításokkal, előkészített múzeumpedagógiai kínálattal várja az újrainyitást.

A közönségkapcsolatok fókuszában az intézménytől megszokott módon a rendezvények állnak. A fesztivál típusú nagyrendezvények, előadásorozatok, tárlatvezetések és családi napok korábbi években jól kialakított rendszeréhez kívánnak visszatérni, az online csatornák verziójának megtartásával. A kiállításokhoz hasonlóan a rendezvények sem tervezhetők biztonsággal, ezért még a tavalyi évhez mérten is alacsony számok szerepelnek a munkatervben: 31 rendezvény (tavaly volt 45), hozzá 12 800 látogató (tavaly volt 1100 valós és 38 000 online). A múzeumpedagógia is e kettősség jegyében tervezi az évet, az online oktatási tartalmak (kisfilmek) megtartásával és fejlesztésével, mellé a valós foglalkozásokra és sorozatokra való felkészüléssel.

A megyei módszertani központ szerepköréből adódó feladatok tervezése az elvárásoknak megfelel, a szaktanácsadások és műhelygyakorlatok mellett a 34 helyszín állományvédelmi bejárása változatlanul szerepel.

A kommunikációs feladatok tervezése tudatosságot mutat és a tapasztalatok jó hasznosítását tükrözi. A tavalyi év tanulságai alapján szervezettebb kereteket kapnak az online csatornákon megjelenő múzeumi tartalmak. Előtérbe kerül az egyes szervezeti egységek sajátos arculata, amelyhez tényleges vizuális megújulás is járul (Vasi Szemle arculatváltása, Schrammel-gyűjtemény honlapba integrálása). A saját csatornákon végzett kommunikáció mellől hiányzik a sajtókapcsolatok, médiamegjelenések tervezése. Kérjük ennek pótlását!

Az intézmény aktív és kiemelkedően eredményes pályázati tevékenysége a tárgyévben is folytatódik. A folyamatban lévő TOP és INTERREG projektek mellé a szakmai működést kisebb támogatásokkal finanszírozó NKA, MMA, EMMI Járásszékhely és Kubinyi pályázatok szerepelnek a tervekben. Kiemelendő az Iseum kutatására beadni kívánt NKFI-OTKA pályázat terve, amely a tudományos alapkutatások forrásai felé nyithat kaput.

Ajánlások:

1. Az I. 3. fejezet összefoglaló szövege felsorolásszerűen, címszavakban tartalmazza a stratégiai célok megvalósítását szolgáló kiemelt intézkedéseket. Számos elem ezek közül a mindennapos, rutinszerű múzeumi működés része (pl. adatfeltöltés, régészeti feladatellátás stb.). Kérjük a szöveg átdolgozását, és szervezeti egységek részletekbe menő feladatkiosztása helyett az intézmény egészére érvényes, általános célok megfogalmazását, a legfőbb hangsúlyok kijelölését.
2. A II. 1. Gyűjteménygyarapítás fejezet hiányos és alultervezett. A valóban nem tervezhető régészeti feltárások mellett mindössze két gyűjteményegység összesen 75 db-os gyarapítási terve szerepel. Kérjük, hogy az intézmény rangjának, méretének és gyűjteményi sokszínűségének megfelelően, az érvényben lévő Gyűjteménygyarapítási és revíziós tervvel összhangban kerüljön kiegészítésre a fejezet!
3. A digitalizálási feladatok tervezését nagymértékben befolyásolja a megfelelő tárhelykapacitás hiánya. A külső adathordozókon történő tárolás fokozott adatvesztési kockázatot jelent, ezért hangsúlyozottan kérjük mind az intézményt, mind a fenntartót, hogy a lehetséges pályázati források, céltámogatások számba vételével minél előbb tegyenek lépéseket egy nagyméretű szerver beszerzésére, vagy tárhely bérlésére!
4. A IV. rész (Tudományos kutatás) szövegezése félkész, vázlatszerű. A fontosabb célok és fő hangsúlyok kijelölése helyett az összes kutatási téma egyszerű felsorolását olvashatjuk, címszavakban. Kérjük ennek a résznek az átdolgozását, vagy tudományágak, vagy műfajok (konferenciák, kiadványok, saját intézményi témák, külsős projektek stb.) szerinti tagolásban.
5. A VI. 4. (Kommunikáció) fejezetben a saját intézményi csatornákon végzett kommunikáció tervei mellől hiányzik a sajtókapcsolatok, médiamegjelenések tervezése. Kérjük ennek pótlását, a fejezet kiegészítését a helyi és országos együttműködések, sajtóval kapcsolatos stratégia bemutatásával.

